

Братя Грим
Децата на царя

Живял някога един цар. Родил му се син, който бил орисан да бъде погубен от елен, шом навърши петнадесет години.

Един ден, когато младият принц достигнал тази възраст, отишъл в гората на лов. По време на лова той се отделил от свитата си и останал сам. Изведнъж пред него застанал огромен елен. Принцът се опитал да го застреля, но не можал. А еленът бягал, докато не го примамил в най-гъстата част на гората. Внезапно еленът се превърнал в грамаден като великан човек, който казал:

– Ето че те хванах. Изхабих шест чифта стъклени ски и все не успявах да те заловя.

После отвлякъл принца, пренесъл го през едно голямо езеро и го завел във великолепен дворец. Когато седнали да вечерят, царят (защото човекът от гората бил владетелят на двореца) казал на принца:

– Имам три дъщери. Още тази вечер ще застанеш на стража в покоите на най-голямата и ще стоиш там до шест сутринта. Всеки път, когато камбаната бие, ще идвам при теб, за да те повикам. Ако не ми отговориш, на сутринта ще умреш. Но ако успееш да ми отговориш, ще се ожениш за дъщеря ми.

Принцът влязъл в покоите на царската дъщеря и видял един каменен истукан.

– Баша ми ще идва тук всеки час – казала царската дъщеря на истукана, – докато удари три. Ако царят извика принца, ти ще отговориш вместо него.

Истуканът кимнал с глава.

На другия ден царят казал на принца:

– Ти изпълни задачата, но за съжаление не мога да ти дам ръката на дъщеря си. Тази нощ ще застанеш на стража в покоите на по-малката ми дъщеря. Ще идвам при теб всеки час и ще те викам. Ако не ми отговориш, ще платиш с живота си.

Принцът отишъл в покоите на по-малката царска дъщеря. Там също стоял каменен истукан, още по-грамаден от първия.

– Ако баща ми извика принца – казала царската дъщеря на истукана, – ще отговориш ти.

Истуканът кимнал с глава, а принцът легнал пред вратата и заспал.

На сутринта царят казал:

– Макар че добре се справи с тази задача, не мога да ти дам ръката на по-малката си дъщеря. Тази нощ ще стоиш на стража в покоите на най-малката. Ще идвам при теб всеки час и ще те викам. Ако не ми отговориш, ще платиш с живота си.

Принцът отишъл в покоите на най-малката царска дъщеря. Там стоял истукан, много по-голям и по-висок от тези, които той видял в стаите на двете принцеси.

– Ако баща ми извика принца – казала най-малката царска дъщеря на истукана, – отговори ти.

Истуканът кимнал с глава, а принцът легнал пред вратата и заспал.

На другата сутрин царят му казал:

– Макар че и този път се справи чудесно, не мога да ти дам ръката на дъщеря си. В царството има голяма гора. Ако от шест сутринта до шест вечерта успееш да я изсечеш, тогава ще си помисля.

Царят дал на принца стъклена секира, стъклен клин и стъклена брадва и той се отправил към гората. Ала щом веднъж ударил със секирата, тя се счупила на две. Принцът взел клина, ударил по него с брадвата и той се разпаднал на парчета. „Ето че смъртта ми приближава“ – помислил си царският син. Бил толкова отчаян, че седнал и заплакал.

По пладне царят казал на своите дъщери:

– Мили мои деца, една от вас трябва да занесе на принца нещо за ядене.

– Не – казали двете по-големи сестри, – няма да отидем да му занесем храна. Нека да отиде тази, при която той беше на стража през последната нощ.

Тогавата най-малката сестра взела кошница с различни лакомства и отишла в гората. Като видяла принца, го попитала как върви работата.

– Лошо, много лошо – отговорил той.

Царската дъщеря му казала, че първо трябва да хапне.

– Не ми е до ядене сега. По-скоро ми се иска да умра – казал с въздишка принцът.

Ала царската дъщеря ласкаво го помолила да вземе от храната. Той се съгласил и започнал да яде. След като се подкрепил, царската дъщеря казала:

– А сега ще те попощя малко, може и да те развеселя.

Започнала да го пощи и изведнъж той почувствал умора. След миг заспал дълбоко. А царската дъщеря завързала кърпичката си на възел, ударила три пъти с нея по земята и извикала.

– Арвегер, тук!

В този миг се появило множество подземни човечета и попитали царската дъщеря какво желае.

Тя казала:

– Трябва за три часа да изсечете гората и да натрупате дървата на

куп.

Човечетата се хванали за работа и за по-малко от три часа всичко било готово. Тогава царската дъщеря взела кърпичката си, ударила с нея по земята и извикала:

– Арвегер, прибири се!

Човечетата изчезнали, а в това време принцът се събудил и видял, че гората е изсечена. Прибрал се в двореца в шест часа радостен и доволен. Царят го попитал:

– Е, изсече ли гората?

– Да – отговорил принцът.

– Не мога да ти дам дъщеря си за жена, трябва да изпълниш още едно условие. В царството има голямо езеро. Ще го изчистиш от тинята така, че да блесне като огледало и в него да могат да се развъждат рибки.

На другия ден царят му дал стъклена лопата и му казал:

– До шест часа вечерта езерото трябва да е изчистено.

Принцът отишъл при езерото, забил стъклената лопата в тинята и тя се счупила на две. Той се отчаял, седнал безпомощен на земята и заплакал. На обяд царската дъщеря му донесла храна и го попитала как върви работата.

– Ясно е, че ще трябва да заплатя с живота си. Лопатата се счупи – отговорил принцът.

– О – казала царската дъщеря, – не се безпокой. Ела първо да се нахраниш, а после ще се опитам да те развеселя.

– Не – отговорил принцът, – много съм тъжен, не ми се яде.

Царската дъщеря го успокоила с ласкави слова и го накарала да опита от храната. После започнала да го пощи и той заспал. Тогава тя извадила кърпичката си, завързала я на възел, ударила с нея по земята и извикала:

– Арвегер, тук!

В същия миг от земята изскочили малките човечета и я попитали какво иска. Тя им заповядала да изчистят езерото така, че да заблести като огледало. Човечетата извикали всички свои другари и след два часа работата била свършена. Като се върнали, казали:

– Изпълнихме всичко както беше заповядано.

Царската дъщеря ударила с кърпичката си по земята и извикала:

– Арвегер, прибири се!

Човечетата веднага изчезнали. Принцът се събудил и видял, че езерото е изчистено. А когато се прибрал в двореца, царят го попитал:

– Е, какво? Изчисти ли езерото?

– Да – отговорил принцът.

Царят отишъл при езерото, видял, че работата е свършена както трябва и казал:

– Макар че се справи добре с тази задача, не мога да ти дам дъщеря си за жена. Трябва да изпълниш още едно условие.

– Какво е то? – попитал принцът.

– В царството има една голяма планина, цялата обрасла с трънки. Трябва да я изсечеш и да построиш такъв дворец, какъвто хората не са виждали досега.

На сутринта царят дал на принца стъклена брадва и той тръгнал към планината. Щом пристигнал, веднага се заловил за работа. Но като ударил с брадвата само веднъж, тя се счупила на десетки малки парченца. Принцът седнал на земята и заплакал. Скоро обаче дошла царската дъщеря и му донесла вкусни ястия. После го попошила и той заспал. Тогава тя отново завързала кърпичката си на възел, ударила с нея по земята и извикала:

– Арвегер, тук!

Появили се малките човечета и я попитали какво иска.

– Трябва бързо да изсечете трънките, които растат по планината и да построите на върха й красив дворец.

Човечетата отишли в планината, извикали всички свои другари и за няколко часа всичко било готово. Като се върнали, казали на царската дъщеря, че работата е свършена. Тя ударила с кърпичката си по земята и извикала:

– Арвегер, прибери се!

Принцът се събудил и видял, че трънките са изсечени, и че на върха на планината се издига великолепен дворец. Развеселил се, станало му леко на сърцето. Когато се върнал в двореца, царят го попитал:

– Е, готов ли е дворецът?

– Да – отговорил принцът.

– Добре – казал царят, – но не мога да ти дам най-малката си дъщеря за жена, докато не омъжа другите две.

Мъка свила сърцето на принца, не знаел какво да направи. Ала щом настъпила нощта, той се промъкнал в покоите на царската дъщеря и двамата тайно избягали от двореца.

По средата на пътя царската дъщеря се обърнала и видяла, че баща ѝ ги преследва и скоро ще ги настигне.

– Какво ще правим сега? – извикала тя. – Баща ми ще ни настигне и

ще ни върне в двореца. Затова ще те превърна в шипков храст, а себе си ще превърна в роза и ще се скрия между твоите тръни.

Царят дошъл на мястото, където били принцът и най-малката му дъщеря, и видял само един шипков храст с една цъфнала роза. Посегнал да откъсне розата, но храстът започнал да го бодe с тръните си. Царят се върнал в двореца с празни ръце. Царицата го попитала защо не е довел принцесата в двореца и той ѝ разказал как за миг я бил изгубил от погледа си, а после вместо нея и принца видял само един шипков храст с цъфнала роза.

Царицата казала:

– Трябваше да откъснеш розата, а храстът щеше да тръгне след нея.

Царят отново отишъл на мястото, където бил шипковият храст, за да откъсне розата. Ала в това време принцът и царската дъщеря били вече далече. И той отново тръгнал да ги търси.

Както вървели, принцесата внезапно се обърнала и видяла, че баща ѝ е много близко и че скоро ще ги настигне.

– Какво ще правим сега? – извикала уплашено тя. – Ще те превърна в църква, а себе си ще превърна в пастор и ще започна да чета проповед.

Само след миг царят пристигнал и видял красива църква, а в нея един пастор четял проповед. Той изслушал проповедта и се върнал в двореца. Царицата го попитала къде е принцесата, а той отговорил.

– Дълго ги гоних и когато ги настигнах, видях само една църква, в която пасторът четеше проповед.

– Трябваше да вземеш пастора със себе си – казала царицата, – а църквата щеше да тръгне след него. Ясно е, че ти нищо не можеш да направиш и затова ще отида аз.

Царицата вървяла дълго и накрая видяла в далечината двамата бегълци. Принцесата се обърнала случайно и като съзряла майка си, извикала:

– О, колко сме нещастни! Собствената ми майка ме гони! Ще те превърна в езеро, а себе си ще превърна в рибка.

Царицата пристигнала и видяла само едно голямо езеро, а в него весело подскачала малка рибка. Тя се опитала да улови рибката, но не успяла. Ядосала се и решила да изпие всичката вода. Изпила я, но ѝ станало толкова лошо, че трябвало да я върне обратно.

– Виждам, че с вас нищо не може да се направи – казала тя и започнала да вика двамата бегълци. Те веднага възвърнали човешкия си образ, а царицата дала на дъщеря си три ореха и казала:

– Ако те сполети беда, тези орехи ще ти помогнат.

Принцът и царската дъщеря продължили пътя си и накрая стигнали до родния дом на принца. Недалече от него имало село.

– Ти ме почакай в селото – казал принцът на царската дъщеря, – а аз ще отида в двореца, за да взема каляска и слуги.

Когато пристигнал, всички се зарадвали, че го виждат отново. Той разказал, че има годеница и че тя го чака в селцето. След това заповядал да приготвят каляската. Ала щом седнал в нея, майка му го целунала и той забравил своята любима. Царицата заповядала да разпрегнат каляската и всички се прибрали в двореца.

В това време принцесата чакала някой да дойде да я вземе, но така и не дочакала. Тогава решила да отиде в мелницата и да помоли за някаква работа. Стопаните се съгласили и тя всеки ден трябвало да ходи на реката и да измива съдовете.

Веднъж царицата се разхождала по брега, забелязала девойката и казала:

– Каква красавица! Много ми харесва.

И започнала да разпитва навсякъде за нея, но никой не знаел коя е и откъде е дошла.

Минало много време. Един ден царицата решила да ожени сина си. Намерила му съпруга от далечна страна и скоро направили сватбата. Девойката, която работела в мелницата, чула, че в двореца ще има сватба и помолила господаря да я пусне, за да види младоженците. Но преди това счупила единия орех и от него излязла прекрасна рокля. Девойката я облякла и отишла в църквата. Младоженците застанали пред олтара, но когато свещеникът се приготвил да ги благослови, булката видяла красивата девойка и казала, че няма да се венчае, докато не ѝ намерят рокля като нейната. Царицата заповядала да попитат девойката дали иска да продаде роклята си.

– Не, не я продавам, но ще я дам, ако ми позволите да пренощувам в стаята на царския син.

Царицата ѝ разрешила да пренощува в покоите на принца, но накарала слугата да му даде сънотворни билки. Царската дъщеря цяла нощ молила своя възлюбен да се събуди. Разказала му как заради него е изсякла гората, как е построила двореца и как той я е забравил. Но принцът спял дълбоко и нищо не чул. Слугите обаче се събудили от плача на девойката и много се учудили, защото не знаели какво може да означава всичко това.

На сутринта булката облякла новата си рокля и всички отново тръгнали към църквата. В това време красивата девойка счупила втория орех

и оттам излязла още по-хубава рокля. Тя облякла роклята, влязла в църквата и застанала до олтара. Щом я видяла, булката казала, че няма да се венчае, ако не й намерят рокля като тази на девойката. Попитали девойката дали я продава, а тя отговорила, че не я продава, но ще я даде, ако й позволят да пренощува още една нощ в покоите на принца. Царицата се съгласила и пак заповядала на слугата да сложи сънотворни билки във виното на царския син.

Вечерта девойката влязла в покоите на принца, но този път верният му слуга не сложил омайни билки във виното му. Той чул всичко и помолил царската дъщеря да му прости.

На другия ден царската дъщеря счупила и третия орех и оттам излязла още по-прекрасна рокля, която била обсипана със злато и скъпоценни камъни. Тя облякла роклята, а после двамата с принца се отправили към църквата. По пътя ги срещнали деца, които ги отрупали с цветя. След венчавката всички отишли в двореца и три дни яли, пили и се веселили. А коварната царица и булката били прогонени през девет царства в десето.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки

Превод – Димитър Стоев

Илюстрации – Антония Дончева

Редактор – Петя Дочева

Технически редактор – Иван Додов

Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2481>]